

DECIZIE

21 noiembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinând recursurile declarate de către Ionela Bulat, reprezentată de avocatul Adela Frunză și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/107, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ionela Bulat împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/107 cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/107, casată parțial hotărârea din 20 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă :

La 07 noiembrie 2016, Ionela Bulat a depus cerere de chemare în judecată împotriva ACC nr. 55/107 cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral.

În motivarea pretențiilor reclamanta a indicat că, la 17 septembrie 2014, ACC nr. 55/107 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ionelei Bulat, solicitând încasarea datoriei istorice la plata serviciilor comunale.

La 16 decembrie 2015, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a emis hotărâre prin care a dispus încasarea din contul Ionelei Bulat în beneficiul ACC nr. 55/107 a sumei de 4617 lei, dintre care 2347 lei datoria pentru serviciile comunale, 270 de lei taxa de stat, 2000 lei cheltuieli de asistență juridică.

Ionela Bulat a specificat că pentru litigiul respectiv, a apelat la serviciile unui avocat, ca urmare, în prima instanță s-a oferit consultații juridice contra plată în sumă de 400 lei, bon de plată nr. 252450 din 16 decembrie 2015, în baza contractului de asistență juridică nr. 30 din 16 decembrie 2015.

Conform contractului de asistență juridică, pentru reprezentarea în instanța de apel, a suportat cheltuieli de asistență juridică în suma de 4400 lei, fapt confirmat prin bonul de plată nr. 647005 din 10 mai 2016.

Reclamanta a precizat că la 10 mai 2016, prin decizia nr. 2a-603/2016, instanța de apel a decis admiterea apelului, casînd hotărârea din 16 decembrie 2015 a Judecătorei Grigoriopol (cu sediul în mun. Chișinău), fiind emisă încheierea de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de către ACC nr. 55/107 împotriva sa privind încasarea datoriei istorice la plata serviciilor comunale.

Ionela Bulat a menționat că, la examinarea cauzei civile a suportat cheltuieli de transport, pierderi de timp la locul de muncă și disconfort la domiciliu, deoarece are un copil minor și adesea nu îl putea susține, din care motiv consideră că i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

A solicitat reclamanta încasarea din contul ACC nr. 55/107, în beneficiul său a sumei de 6012 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată și suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Totodată, Ionela Bulat a solicitat încasarea din contul ACC nr. 55/107, în beneficiul său a sumei de 1000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică și suma de 270 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin hotărârea din 20 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Ionela Bulat împotriva ACC nr. 55/107 cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral.

S-a dispus încasarea din contul ACC nr. 55/107, în beneficiul Ionelei Bulat suma de 3000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a dispus încasarea din contul ACC nr. 55/107, în beneficiul Ionelei Bulat suma de 187 lei cu titlu de taxă de stat.

În partea pretenției Ionelei Bulat împotriva ACC nr. 55/107 privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a dispus încasarea din contul ACC nr. 55/107, în beneficiul Ionelei Bulat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1000 lei.

S-a dispus încasarea din contul ACC nr. 55/107, în beneficiul Ionelei Bulat taxa de stat în mărime de 270 lei (f.d. 46, 52-54).

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a considerat că probele anexate la dosar justifică parțial pretențiile invocate în cererea de chemare în judecată.

La 29 mai 2017, ACC nr. 55/107 a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitând repunerea în termen, casarea hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărîri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către ACC nr. 55/107, casată parțial hotărîrea din 20 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărîre, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cerința Ionelei Bulat împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/107 cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1000 lei și a taxei de stat în mărime de 270 lei în prezentul litigiu.

A fost respinsă cerința Ionelei Bulat cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 lei pentru participare în instanța de apel.

În rest, hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 martie 2017 a fost menținută (f.d. 102, 103-108).

Pentru a hotărî astfel instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a pricinii și în consecință a adoptat o hotărîre parțial neîntemeiată.

La 22 iunie 2018 Ionela Bulat, reprezentată de avocatul Adela Frunză, a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitînd casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural.

Totodată, recurenta a mai specificat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, deoarece a admis spre examinare o cerere de apel semnată de un avocat, mandatul căruia a fost semnat de către o persoană neîmputernicită.

La 10 octombrie 2018, nefiind de acord cu decizia instanței de apel, ACC nr. 55/107, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca, a contestat-o cu recurs, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului, recurenta a punctat că litigiul care a existat între ACC nr. 55/107 și Ionela Bulat, nu a fost examinat în fond și astfel, litigiul nu a fost soluționat pe cale judecătorească, întrucât prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2016, s-a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată a ACC nr. 55/107, iar scoaterea cererii de pe rol, nu împiedică partea interesată să depună o cerere nouă de chemare în judecată, cu același obiect și aceleași temeuri.

Potrivit art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele dosarului atestă faptul că avocatul Ionelei Bulat, Adela Frunză, a recepționat copia deciziei recurate la 24 mai 2018 (f.d. 109), recursul Ionelei Bulat, reprezentată de avocatul Adela Frunză la 22 iunie 2018, fiind depus în termenul prevăzut de lege.

Totodată decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 25 mai 2018 (f.d.110), nefiind prezentă confirmarea recepționării deciziei de către participanți, în circumstanțele menționate, și recursul declarat de ACC nr. 55/107, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca, la 10 octombrie 2018, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

Examinînd materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către ACC nr. 55/107, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar recursul declarat de către Ionela Bulat, reprezentată de avocatul Adela Frunză, întemeiat și care urmează a fi admis.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Actele cauzei confirmă faptul că la 07 noiembrie 2016, Ionela Bulat a depus cerere de chemare în judecată împotriva ACC nr. 55/107, prin care a solicitat încasarea din contul ACC nr. 55/107 în beneficiul său a sumei de 6012 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată și suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Totodată, Ionela Bulat a solicitat încasarea din contul ACC nr. 55/107, în beneficiul său a sumei de 1000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică și suma de 270 lei, cu titlu de taxă de stat.

Judecând cauza dată, prima instanță prin hotărârea din 20 martie 2017 a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Ionela Bulat, dispunând încasarea din contul ACC nr. 55/107, în beneficiul Ionelei Bulat suma de 3000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 187 lei cu titlu de taxă de stat, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1000 lei și taxa de stat în mărime de 270 lei. În partea pretenției Ionelei Bulat împotriva ACC nr. 55/107 privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către ACC nr. 55/107, casată parțial hotărârea din 20 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, iar în partea casată a fost pronunțată hotărâre o nouă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt din cauza dată, în raport cu normele de drept material pertinente, reține că concluzia primei instanțe de admitere parțială a cererii de chemare în judecată depusă de către Ionelei Bulat este justă, având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă. Hotărârea primei instanțe a fost adoptată cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

În susținerea concluziei menționate, instanța de recurs consideră oportun de a scoate în evidență prevederile art. 82 Cod de procedură civilă, și anume cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Conform art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîntului, proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Instanța de recurs precizează că potrivit materialelor dasarului, la 07 noiembrie 2016, Bulat Ionela a depus cerere de chemare în judecată împotriva ACC nr. 55/107, cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și a prejudiciului moral.

Totodată, la 17 septembrie 2014, ACC 55/107 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ionelei Bulat, solicitând încasarea datoriilor istorice la plata serviciilor comunale, acțiunea fiind admisă la 16 decembrie 2015 de către Judecătoria Grigoriopol, care a dispus de a încasa din contul Ionelei Bulat în beneficiul ACC 55/107 suma totală de 4617,46 lei, dintre care 2347,46 lei – datoria pentru serviciile comunale, 270 lei – cheltuieli de judecată, ce rezultă din plata taxei de stat, 2000 lei – cheltuieli pentru asistență juridică (f.d. 9-10).

Ulterior, prin decizia din 10 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Ionela Bulat, casată hotărârea din 16 decembrie 2015 a Judecătorei

Grigoriopol (cu sediul în mun. Chișinău), și s-a emis în cauza dată o încheiere privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintată de către ACC 55/107 împotriva Ionelei Bulat privind încasarea datoriei la serviciile comunale, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită (f.d. 7-8).

Instanța de recurs precizează că conform materialului probator, reclamanta-recurentă, conform contractului de asistență juridică, pentru reprezentarea în Curtea de Apel, a suportat cheltuieli în sumă de 4400 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria YL nr. 647005 din 10 mai 2016 (f.d. 11).

Referitor la cuantumul sumei suportate de reclamantă în calitate de cheltuieli de asistență juridică, Colegiul menționează că conform art. 96. alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Corect prima instanță a reținut că complexitatea cazului în urma căruia reclamanta a suportat cheltuieli de asistență juridică, nu justifică încasarea integrală a sumei de 4400 lei or, cheltuielile de asistență juridică, suportate de către reclamantă, nu se prezintă ca fiind rezonabile în acest sens.

Având în vedere faptul că Curtea de Apela decis admiterea apelului Ionelei Bulat și a casat hotărârea Judecătoria Grigoriopol (cu sediul în mun. Chișinău) din 16 decembrie 2015, și a emis în cauza dată o încheiere privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintată de către ACC 55/107 împotriva Ionelei Bulat, iar partea care a pierdut procesul are obligația de a compensa cheltuielile de judecată, corect prima instanță a concluzionat de a admite parțial pretenția reclamantei privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, încasând de la ACC nr. 55/107 în beneficiul Ionelei Bulat suma de 3000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 187 lei cu titlu de taxă de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, menționează că referitor la pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, în conformitate cu art. 1423 alin. (1) și (2) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Instanța de recurs punctează că obligația de a demonstra faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințelor psihice) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni/inacțiuni i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Prin urmare, prima instanță just a concluzionat că la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat luat în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi importanța vitală a

drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională etc), nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.), felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

Astfel, corect a concluzionat prima instanță despre necesitatea de a respinge integral pretenția în partea ce vizează încasarea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei, ca fiind neîntemeiată.

Totodată, Judecătoria Chișinău, sediul Central întemeiat a stabilit că pretenția cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată în prezentul proces, urmează a fi admisă integral.

Prin urmare, în temeiul prevederilor legale menționate mai sus, corect s-a dispus încasarea din contul ACC nr. 55/107 în beneficiul Ionelei Bulat, costul cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1000 lei și costul taxei de stat în mărime de 270 lei.

Așa fiind, avînd în vedere că decizia instanței de apel este neîntemeiată, iar hotărîrea primei instanțe este legală și întemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a respinge recursul declarat de ACC nr. 55/107, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca și a admite recursul declarat de către Ionela Bulat, reprezentată de avocatul Adela Frunză, a casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/107, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca.

Se admite recursul declarat de către Ionela Bulat, reprezentată de avocatul Adela Frunză.

Se casează decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărîrea din 20 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ionela Bulat împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/107 cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Svetlana Filincova

Victor Burduh